

Metsade tervisliku seisundi ja elujõulisuse säilitamine

Metsaökosüsteemide tervisliku seisundi tagamiseks vajame praegusest tõhusamat seiret		
Probleemid	<ul style="list-style-type: none"> Eesti metsade tervislikku seisundit ohustab juurepessu levik, mis langetab puidu väärtust; Metsas teatud sünteetiliste pestitsiidide (nt glüfosaatide) kasutamine võib ohustada ökosüsteeme; Metsakaitse meetmed kliimamuutuste mõjude vähendamiseks on ebapiisavad (patogeenid ja häiringud): Kliima muutuste valguses puuduvad piisavad uuringud lähiriikidest pärit algmaterjali (metsaistutusmaterjali) sobivuse üle Eesti metsades. 	
	Ettepanek	Kuidas lahendab
1	Erinevate metsakahjustajate leviku ennetamiseks järelevalve- ja seiresüsteemi arendamine läbi: <ul style="list-style-type: none"> proгноosimise võimekuse tõstmise parema seire korraldamise ja innovaatiliste meetodite juurutamise 	
EEML	Tuleb pöörata tähelepanu ka ulukite poolt tehtud kahjustuste seirele . Metsa(kultuuride) kahjustused sõraliste poolt on piirkonniti erinevad ja põhjustavad metsakasvatajatele olulist kahju.	Seire iseenesest ei taga metsaökosüsteemide paremat tervisliku seisundit
EEML	Tuleb koostada tõepäraseid prognoose ning kavandada metsakaitsemeetmeid kliimamuutustega seotud seire patogeenide ja kahjustuste leviku kindlaks tegemiseks. Süsteemne lähenemine ja õigeaegne reageerimine.	
EMÜ	Metsakahjustuste ennetamiseks ja kahjustatud puistute majandamiseks on vajalik olemasolevast sisukam seire korraldamine ning lisaks traditsioonilisele seiremetoodikale innovaatiliste meetodite juurutamine.	
Eesti Metsaselts	Nutikate digilahenduste väljatöötamine , mis võimaldavad senisest täpsemini ja paremini seiret teostada.	
KeM	Patogeenide ja häiringute seire ja leviku/mõju prognoosimise võimekuse tõstmine.	Sellega tagatakse, et on olemas head prognoosivahendid kahjustuste leviku hindamiseks ja võimekus seireks ning metsaomanike ja avalikkuse teavitamiseks. Seda toetavad infosüsteemid ja võimalus kaugseireks. Tekib analüüsivõimekus nii Eestist kui välisriikidest tulevateks ohtudeks. Sh tuleb arvestada mujal kui metsamaal kasutatavate liikidega levivate ohtudega (nt ilupuudena kasvatatavate taimede istutamine ning neilt loodusesse kahjustajate levimise

		vältimine).
MeM	Ennetada metsapuude taimehaiguste ja – kahjustuste ning metsatulekahju levikut läbi tõhusa järelevalve- ja seiresüsteemi ning erametsaomanikele suunatud erinevate teavitustegevuste ning motiveerida metsaomanikke selle teemaga tegelema.	Hoiab ära ohtlike taimehaiguste levikut. Toetatakse männikärsaka ja juurepessu kahjustuste ennetamiseks vajalike tõrjevahendite soetamist, tuletõkestusribade või tuletõrje veevõtukohta korrashoidmist.
MeM	Riigipoolsete füto-sanitaarmedetmete tõhustamine invasiivsete liikide avastamisel ja nende tõrje korraldamisel Põllumajandusameti, Keskkonnaagentuuri ja Keskkonnaameti koostöös.	Ohtlike taimekahjustajate puhangute ning kaasnevate majanduslike, keskkondlike ning sotsiaalsete mõjude ära hoidmine (vt ka „Majanduslik analüüs – ohtlike taimekahjustajate poolt tekitatud kahjude hindamine“, Eesti Maaülikool, 2017). Tõhus kontrollisüsteem on riskide maandamise eelduseks. Kontrollisüsteem on käsitletav eeldusena metsanduse olulisele rollile Eesti sisemajanduses ja ekspordis.
2 Kahjustuste ennetamine läbi teadustöö edendamise (uuringud, katsealade rajamine)		
KeM	Teistest piirkondadest pärit metsa kultiveerimismaterjali katsealade rajamine (geograafiliste katsekultuuride rajamine).	Kliimamuutuste mõjule ja haigustele vastupidavama metsakultiveerimismaterjali välja selgitamiseks geograafiliste katsekultuuride rajamine.
EMÜ	Enamlevinud ja majanduslikult oluliste puuliikide (harilik kuusk, harilik mänd, arukask) haigusekindluse testimine , et välja selgitada resistentsemaid päritolusid. Esmajärjekorras on see oluline hariliku kuuse puhul, mille puidu kvaliteet võib juuremädanike ulatusliku leviku tõttu olla madal.	
EMÜ	Tarvis on selgitada erinevate invasiivsete liikide mõju Eesti metsadele .	
Eesti Metsaselts	Suurema rahastuse suunamine teadusesse ja uuringutesse.	
3 Patogeenide leviku takistamiseks erinevate metsa majandamisvõtete kasutamine:		
3	<ul style="list-style-type: none"> - metsa majandamisvõtete mitmekesistamine (segapuistute kasvatamine, looduslik uuendus, püsimetsandus, eelistada hõredamat istutust ning hilisemat harvendust, teostada raied kuusikutes ja pohlamännikutes õhutemperatuuri juures alla 0°C, keelata juurepessu nakkusega raiesmikule kuusekultuuri rajamine) - soodustada metsa majandamisel metsakaitselistel eesmärkidel 	

	<p>biotõrjevahendite kasutamist</p> <ul style="list-style-type: none"> - kohaliku päritoluga kultiveerimismaterjali kasutamine - läbi metsaomanike teavitamise sobivatest metsa majandamisvõtetest 	
Asko Lõhmus	<p>Probleem „Metsakaitse meetmed kliimamuutuste mõjude vähendamiseks on ebapiisavad (patogeenid ja häiringud)“</p> <p>ettepanek: Probleemi sisuline kirjeldus puudub, selleta ei saa lahendada. Vaja on sõnastada konkreetseid mõjud, mida silmas peetakse. Ilmselt olenemata sellest kirjeldusest on põhjendatud üldised suunad segapuistute kasvatamisele ning metsakasvatusevõtete mitmekesistamisele (sh püsimeetsandus).</p>	
KeM	<p>Eelistada kohaliku päritoluga kultiveerimismaterjali kasutamist metsa uuendamisel.</p>	<p>Sellega väldime võõramaiste patogeenide sissetoomist.</p>
Asko Lõhmus	<p>Probleem „Kliima muutuste valguses puuduvad piisavad uuringud lähiriikidest pärit algmaterjali (metsaistutusmaterjali) sobivuse üle Eesti metsades“</p> <p>ettepanek: Uurida (ülikoolid), kusjuures algmaterjali elujõulisuse kriteeriumile tuleks lisada ka teised säästliku metsamajanduse kriteeriumid.</p>	
EMÜ	<p>Soodustada metsamajanduses metsakaitsemeetmete eesmärkidel biotõrjevahendite kasutamist. Juuremädanike leviku piiramiseks okaspuupuistutes rakendada metsakaitsemeetmeid ja metsakasvatusevõteteid - preparaadi Rotstop kasutamine viljakate kasvukohatüüpide hariliku kuuse puistutes nii harvendus, kui ka lõppraie järgselt. Preparaadi kasutamine ei ole vajalik kui õhutemperatuur on ööpäevaringselt alla 0°C.</p>	
EMPL	<p>Rotstopi laialdasem kasutamine. Puidu kvaliteedi säilitamiseks kiiresti reageerida sanitaarraietega.</p>	<p>Kiire raietega sekkumine võimaldab nakatumata tüveosa veel kasutada kestvustoodete valmistamiseks (süsiniku arvestusliku keskmise sidumisega 35 aastat).</p>
EMA	<p>Teostada kuusikutes ja pohlamännikutes raiet õhutemperatuuri juures alla 0 kraadi Celsiust</p>	<p>Eesti metsamajandust ohustavad üha enam intensiivmetsanduse tagajärjel vohava juurepessu kahjustused kuusikutes ning ikka rohkem ka männikutes</p>
EMa	<p>Keelata juurepessust nakatunud kuuseraiesmikule uute kuusekultuuride istutamine,</p>	

EMA	Hoiduda monokultuursete puistute rajamisest	
EMA	Eelistada hõredamat istutust ning hilisemat harvendust	
KeM	Juurepessu levikut soodustavatest metsamajanduslikest võtetest teavitamine ning leviku vältimiseks vajalike meetmete välja töötamine ja kasutusele võtmine.	Välditakse juurepessu levikut soodustavate võtete kasutamist
EPKK	Probleemi „Eesti metsade tervislikku seisundit ohustab juurepessu levik, mis langetab puidu väärtust“ ettepanek: Tõsta metsaomanike teadlikkust	Juba praegu on keelatud Metsa majandamise eeskirja kohaselt rajada juurepessu aladele sama peapuuliigiga puistused. § 17. Juuremädaniku tõttu raiutud puistute uuendamisele esitatavad nõuded (1) Juuremädaniku tõttu raiutud puistuid ei tohi uuendada raiutud puistu enamuspuuliigiga, välja arvatud sambliku ja pohla kasvukohatüübi männikud. Seega puudub põhjus seadusandlust selles punktis muuta.
EKO	Kultuuride rajamisele ja hooldusele ei tohi edaspidi toetusi maksta , samas tuleb metsanduslike regulatsioonidega tagada uuendusraiate järgne taasmetsastamise kohustus.	Kliimamuutustega kohanemine ja metsakahjustuste ennetamine. (Probleem K2.1. ja K2.3) Alusuuringu järgi on metsakahjustustega võitlemisel väga oluline metsade mitmekesisuse säilitamine ja segapuistute kasvu soodustamine. Hetkel on erametsade toetuskeem ja RMK metsauuenduspraktika kulgemas vastupidises suunas - soodustatakse okaspuu tugeva domineerimisega kultuuride rajamist ja kasvatamist.
EKO	Soodustada looduslikku uuendust ja selle käigus segapuistute teket.	Probleemid, mida lahendus adresseerib: K 2.1. Suunatud otseselt probleemi lahendamisele K 2.3. Suunatud otseselt probleemi lahendamisele
EKO	Toetust saavate valgustusraiate puhul seada tingimuseks, et selle käigus tekiks võimalikult mitmekesised metsad.	
Asko Lõhmus	Probleem „Eesti metsade tervislikku seisundit ohustab juurepessu levik, mis langetab puidu väärtust“ lahendusettepanek: Mitu praktilist ettepanekut on juba esitatud probleemikirjelduse osana (lahter 7), ilmselt saaks neid veelgi täiendada.	Probleemil on puutumust mitme teisega (K.1.5, K.1.10, K.1.12, K.3.2, K.4.5, K.4.12, K.4.14) ja ilmselt on otstarbekas neid komplekselt vaadates täiendada metsa majandamise eeskirja

4	(Sünteetiliste) pestitsiidide kasutamine metsas ei ole jätkuvalt lubatud, välja arvatud: <ul style="list-style-type: none"> - metsamajandamise eeskirjas sätestatud juhtudel - looduskaitse eesmärgi saavutamiseks vajalikel töödel 	
KeM	Jätkuvalt keelata pestitsiidide kasutamine metsades ja metsamajandamise eeskirjas sätestatud juhtudel ja looduskaitse eesmärgi saavutamiseks vajalikel töödel.	Kasutamist ei lubata ka edaspidi, välja arvatud erijuhtudel.
Asko Lõhmus	Ettevaatusprintsibiist lähtuvalt mitte leevendada sünteetiliste pestitsiidide kasutamise korda metsades.	
EMA	Sünteetiliste pestitsiidide kasutamist ei tohi metsades lubada.	
Metsakogu	Keelustada sünteetiliste pestitsiidide, sünteetiliste fungitsiidide ja sünteetiliste taimemürkide kasutamine Eestis (20/39)	
Eraldiseisvad probleemid		
Metsakogu	Glüfosaatide kasutust ei kontrollita piisavalt (põhjaveed reostuvad). Glüfosaatide kasutust reguleerida maksusoodustustega väike- ja mahetootjate kasuks. Õigesti valitud eelviljade ja koosluste populariseerimine vältimaks mürkide kasutamist põllumajanduses ja nende kandumist metsa. Kodukasutaja teavitamine ja üldine teadlikkuse tõus ühiskonnas mürkide suhtes (Roundup) (16/39)	